

Nyhetsbrev från ITPS kontor i Tokyo, mars 2008

Körsbärsblom faller, tankar om universum, glädje i nuet... – ITPS Haiku!

Körsbärsblomningen är en nationell angelägenhet i Japan. Folk går man ur huse till stadens parker för att betrakta den förgängliga blomningen. När en vindpust får ett antal blommor att sakta falla ner till marken hörs ett sus från åskådarna. I övrigt hörs mest klirret av ölflaskor och glada tillrop från företagsfester under körsbärsblommornas tak. Stämningen påminner om Valborg i Uppsala. Den tidiga blomningen, två till sex dagar tidigare än normalt har kommenterats som ett tecken på global uppvärmning, sant eller inte?

Nyligen presenterade regeringen sin proposition om en ny myndighetsstruktur som bland annat innebär att ITPS, Nutek och Glesbygdverket läggs ner och nya myndigheter inrättas. Utlandsverksamheten, dit Tokyokontoret tillhör kommer att utredas speciellt. Från alla jag hunnit träffa under min tid här har jag bara hört positiva kommentarer om vår verksamhet. Alla tycks vara ense, speciellt efter att ha sett kontoret i arbete, om betydelsen av närvaron på plats, de personliga kontakter detta ger med beslutsfattare och som vi använder oss av i vårt arbete.

Från Tokyokontorets sida, liksom från övriga utlandskontor så har vi vidare nyligen bidragit med input till Bjarne Kirseboms utredning om forskningsinternationalisering, liksom vi kommer att avge ett remissvar på Madeleine Sandströms utredning om forskningsfinansierarna. Sandström berör i sin utredning även den tekniska attachéverksamheten.

Lite om saker som är på gång i Tokyo framöver med medverkan av ITPS:

1. Statsministern, miljöministern och handelsministerns Kina- och Japanbesök 16–18 april.
2. Christer Fuglesang besöker Japan mellan 6 och 18 april.
3. I maj ordnar Statens tekniska institut – SP, Kärnkraftsinspektionen – SKI, japanska kärnkraftsinspektionen – NISA och japanska forskningsinstitutet AIST en workshop om förbättrade mätmöjligheter av kylvattenflöden för mer effektiv kärnkraftsteknik.
4. Den 26–29 maj deltar CTH, KTH och FOI i ett symposium om Terahertzteknik ordnat av Tokyo Metropolitan University (skriv till undertecknad för mer info).

Nu över till litet axplock av händelser från den japanska horisonten:

Japanska regeringens policyråd för tekniskt- vetenskapliga frågor diskuterar strategi inför G8-mötet

Vid det 73:e mötet för "Council for Science and Technology Policy" CSTP, presenterades en rapport med viktiga aspekter för den tekniskt- vetenskapliga politiken under 2008. I linje med tidigare planer och premiärminister Fukudas policytal i januari så ska prioritet ges åt följande områden (behåller den engelska översättningen) "Fostering younger researchers who bear future," "Resolving global issues by means of science and technology," "Bringing vitality and light to local regions by means of science and technology," och "Promoting research and development that lead the world." Ordvalet följer i princip det som återfinns i regeringens tredje "Basic S&T-plan". Premiärminister Fukuda, som leder CSTP-mötena, underströk vikten av att Japan måste behålla en hög tekniknivå som medel för framgång, och uppdrog år CSTP att tillsammans med. "Council on Economic and Fiscal Policy" till vårens slut ta fram en "Strategy for Creation of Innovative Technology". Fukuda sa vidare att han ville utnyttja G8-mötet i Hokkaido för att visa upp japansk energibesparande teknik, och han uppdrog åt CSTP att förbereda en rapport kring det initiativ med en "Environmental Energy Technology Revolution Plan" som presenterades i policytalet till parlamentet den 18 januari.

Läs den engelska översättningen av mötesdiskussionen.

Nyheter från medicinska forskningsfronten

Dr. Susumu Tonegawa, Nobelpristagare i medicin 1987 och professor vid MIT blir ny chef för Rikens Brain Science Institute med start från april 2009 (Källa: Nihon Kezai). Institutet har flera svenska samarbeten, bland annat med KI och Uppsala universitet. Tonegawa meddelade bland annat att han avser ta in fler utländska unga forskare till Japan och Riken. Redan idag är Rikens Brain Science Institute, med 20 % av forskarledarna med utländsk bakgrund unikt i det japanska systemet.

Ett internationellt symposium om stamcells forskning hålls den 11-12 maj i Kyoto. Upp-täckten kring iPS (induced Pluripotent Stem Cells) från Prof. Yamanaka i Kyoto of Prof. Thomson från Wisconsin ansågs som ett av de viktigaste vetenskapliga genombrotten förra året.

Läs mer om iPS stamcellskonferens

Ett hopp för rymden!

"Äntligen" var kanske ordet japanerna använde när första delen till deras modul "KIBO" (som betyder hopp) till International Space Station – ISS flögs upp med rymdfärjan Endeavor nu i mars. Med på färden följde en av deras astronauter DOI. Kibo planerades redan 1985, men har sen fördröjts ett antal år på grund av olika händelser och uteblivet

industristöd. På Kibo kommer man att utföra olika experiment kring mikrogravitation. Tidigare i år, från Jaxas (JAXA – Japan Aerospace Exploration Agency) egen uppskjutningsfacilitet på ön Tanegashima, sköt man upp satelliten Kizuna – ”winds” som kommer att studera olika sorters bredbandskommunikation via satellit, bland annat för att kunna användas vid olika katastrofhändelser då det vanliga markbundna nätet slås ut.

Läs mer:

Japanska rymdstyrelsen om Kibo
om Kizuna
en kritisk analys om Kibo från Daily Yomiuri

Den 6–18 april är Christer Fuglesang i Japan på besök. Fuglesang kommer att besöka Jaxa i Tsukuba och Tanegashima. Han kommer tillsammans med den svenska rymdstyrelsen och rymdbolaget att träffa Jaxa för att diskutera samarbeten. Vidare kommer Fuglesang bland annat att delta som en av talarna vid det svensk-japanska miljösymposiet som ordnas 17 april.

Kinesiska konsumenter storshoppar i Tokyo

Japanska affärskedjor har börjat acceptera det kinesiska betalkortet Yinlian (UnionPay). Över 10 000 affärer i Japan accepterar dem och i snittköpet med kortet är kring 30 000 Yen (1800 kr), tre gånger vad japanen i snitt handlar för. Köpstarka kinesiska turister är en ny målgrupp för de japanska handlarna. Enligt Nikkei Weekly finns dock tre knep som gäller för att tjäna pengar; attrahera turbussturisterna, informera om varorna på Internet, samt öppna tidigt och stänga sent på kvällen, kinaturisterna är uppe tidigt och ute till sent.

Forskare till och från Japan

Tredje april deltog jag i vetenskapsrådets konferens om forskarmobilitet med ett föredrag om Japan. Mina teser var att peka på samarbetet inom Asien, dynamiken efter reformerna inom japanska FoU-systemet och avslutningsvis hur pass intresserad man är från Japans sida att samarbeta med Sverige. Konferensen var i många avseenden intressant. Dock undrar jag, som oftast när så många kloka ord sägs av så pass kloka människor, hur mycket som sen kan omsättas till handling? En fråga jag tror jämlika Sverige kommer att ha svårt att hantera är att betala de löner internationella toppforskare erbjuds på andra ställen i världen. Frågan är om vi kan skapa tillräckligt attraktiva forskningsmiljöer?

Ännu ett steg mot konvergens i mobilvärlden?

Nyligen fick Ericsson en stor framgång när NTT DoCoMo, Japans största mobiloperatör valde Ericsson som samarbetspartner inom LTE (Long Term Evolution), en mobilstandard som möjliggör nedladdning i 326.4 Mbit/s och uppladdning i 86.4 Mbit/s. Nu börjar rykten cirkulera att KDDI Corp, som i dagsläget använder systemet CDMA 2000 (övriga operatörer använder WCDMA) för nästa generations mobilsystem planerar använda LTE. Den

tredje största operatören, Softbank och den fjärde EMobile planerar även använda LTE. Skulle alla operatörer övergå till samma system innebär detta en ytterligare liberalisering av telemarknaden med intressanta möjligheter för utländska tillverkare av mobiler att ta större marknadsandelar.

Läs mer:

Internationell diskussionssite om mobiler
Daily yomiuri

The power of Blogs

I förra nyhetsbrevet skrev jag om japaner som bloggar. Självt har jag inte börjat. Bloggar gör dock vårt kontors praktikant Marie-Louise:

Marie-Louise Blogg

Lite skoj tyckte jag nog det var att googlar man på "Reinfeldt Japan" så hamnar Marie-Louise blogg som den första sökträffen. Så ifall Reinfeldt, likt sin franske kollega Sarkozy, har en person anställd som ska kolla ministerns digitala avtryck på nätet, så kanske vår statsminister hittar japantips hos Marie-Louise!

Till sist två nyheter med anknytning till "kreativa näringar"

För ett par veckor sen ägde "Tokyo Fashion Week" rum. Min avsikt är inte att kommentera vårens modefärger eller kjollängder, utan bara det faktum att modeveckan invigdes av närings- och handelsministern Amari och att evenemanget har ett statligt stöd.

Läs mer om Tokyo Fashion week

Oberoende kommentarer (bla Japan times) ansåg dock att den privata "Tokyo girls collection" var mer intressant än Tokyo Fashion week.

Tokyo girls collection

Ett fenomen som kommenterades var att många av de 20000 närvarande tonårstjejerna på "Tokyo girls collection" beställde saker från kollektionen på plats via webbsajter från sina mobiler. En uppskattning är att varor för 2 miljoner SEK beställdes via mobilerna.

Japans utrikesminister Masahiko Komura utnämnde 21 mars robotkatten Doraemon till Animeambassadör (anime = japansk seriefilm) och uttryckte en förhoppning att den nye serieambassadören ska öka omvärldens förståelse och intresse för Japan. Doraemon är japanskt mest exporterade seriefigur. Som konstaterades i en ITPS-rapport nyligen så använder japanska myndigheter anime och mangavågen för att skapa intresse för landet.

Läs mer om Doraemon i Svenska Dagbladet.

Nya rapporter från ITPS med medverkan av Tokyo:

1. "Kreativ tillväxt?- En rapport om "kreativa näringar" i politik och statistik. med bidrag från Anders Karlsson och Aya Naruse.
2. Hållbara transporter på väg- nätverkssamhället som delösning? – Elin Vinger
3. Japans environmental policy. – Elin Vinger

Kort om Tokyos bidrag till nästa Sweden+

I Sweden+ skriver vi om Japan bland annat om nya planerade japanska snabbtåg, om IT-utvecklingen, om en ny japansk sportbil, och om alternativa bränslen.

Sweden+ heter ITPS nyhetsbrev som även innehåller nyheter från Europa, Asien och Nordamerika, och som kommer en gång i månaden. Det senaste nyhetsbrevet finns på ITPS hemsida där det också framgår hur du kan prenumerera.

Anders Karlsson

Kontorschef, ITPS i Tokyo